

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola strojnická Olomouc, tř.17. listopadu 49

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu „Výuka moderně“
Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205**

Šablona: III/2 Dějepis

Sada: 2

Číslo materiálu v sadě: 5

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Název: Menší starověké státy Středomoří

Jméno autora: Mgr. Vladislava Heglasová

Předmět: Dějepis

Jazyk: Čeština

Klíčová slova: starověk, Středomoří, otrokářská společnost, Starý zákon, abeceda

Cílová skupina: žák 1. ročníku

Stupeň a typ vzdělání: střední odborné

Očekávaný výstup: Žák se seznámí s menšími státními útvary ve Středomoří a v Malé Asii v době starověku. Dokáže popsat jejich kulturu, najít shodné prvky a rozdíly a zdůvodnit pak přínos pro pozdější rozvoj evropské civilizace.

Metodický list/anotace

Na základě výkladové prezentace a dílčího úkolu se žák seznámí s menšími starověkými státy oblasti Středomoří, které ještě předcházely období antiky a rozpozná jejich individuální přínos pro následný vývoj evropské civilizace.

Datum vytvoření: 15.9. 2012

Fénicie a Palestina

- Fénicie a Palestina - městské otrokářské kultury na východním pobřeží Středomoří a v Severní Africe (Kartágo)
- královské paláce, chrámy a pevnosti
- **Fénicie** byla státem semitských **mořeplavců a obchodníků**, kteří se na syrském pobřeží usídlili už ve **3. tisíciletí př. n. l.**, s palestinským Kanaánem tvořili jedinou kulturní, náboženskou i etnickou oblast
- z **fenického písma** se vyvinula řecká abeceda

- v polovině **13. století př. n. l.** – příchod hebrejských kmenů do Palestiny (12 biblických kmenů podle Starého zákona), podmanili si původní obyvatelé (**Saul** – zahynul v boji proti Filištínům)
- **1000 př.n.l.** – stát, hlavní město **Jeruzalém**, král **David**, syn **Šalamoun** (vystavěl chrám)
  - Izraelské království
  - Judské království
- 587 – 539 př. n. l. – *“babylonské zajetí Židů“*

Úkol: Vysvětli pojmy „Starý zákon“ a „Tóra“.

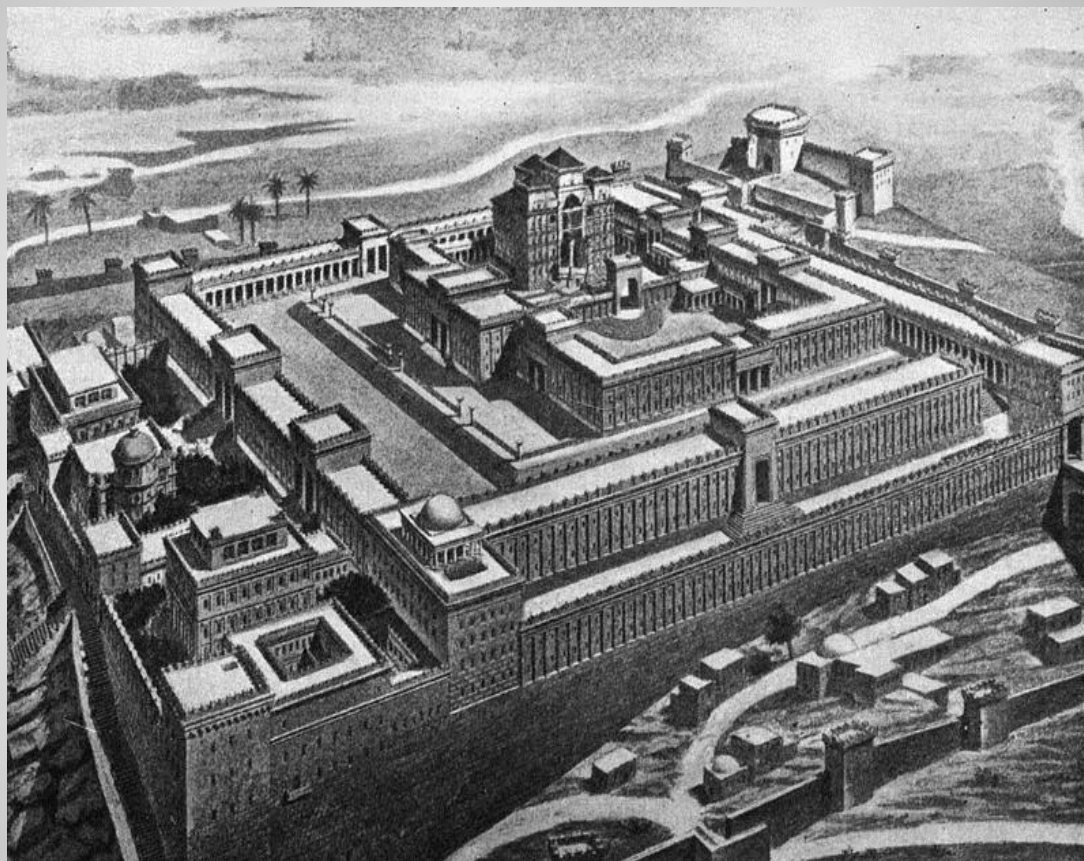
Řešení:

Starý zákon: *delší a starší část Bible*, původně sbírka posvátných židovských knih, kterou přejalo z židovství později vzniklé křesťanství, podle klasického židovského dělení má Starý zákon 3 části: **Tóra**, **Proroci** a **Spisy**, křesťané jej obvykle dělí na 4 části: 5 knih Mojžíšových (Pentateuch), historické spisy, mudroslovné knihy a prorocké knihy

Tóra: „*Pět knih Mojžíšových*“ (*Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium*)

Šalamounův chrám

Obrázek č. 1

Malá Asie

- Lýdové, Frýgové, Chetitě
- slavná „**Chetitská říše**“ (dnešní Sýrie, Libanon a část Palestiny), hl. město - Chattušaš
- Chetitě byli velcí **válečníci**, v bitvách používali válečné vozy, jako první začali používat železné zbraně, mnoho bitev se starověkým Egyptem (např. bitva u Kadeše, patrně **1274 př. n. l.**)
- chetitští králové - nebyli absolutními despoty
- otroci pracovali v zemědělství, hornictví ap.
- Chetitě smeteni invazí tzv. mořských národů

Chattušaš

Obrázek č. 2

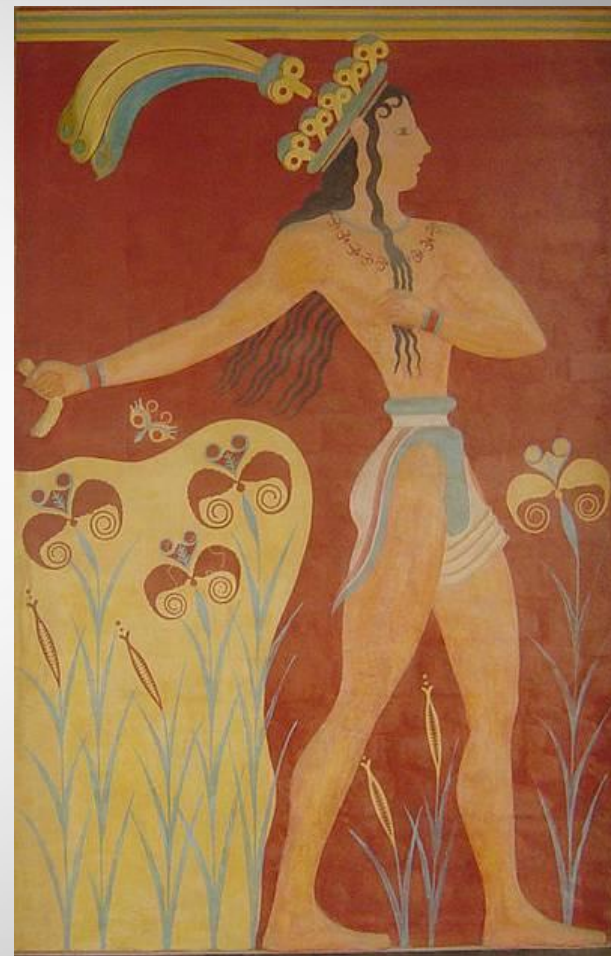
Minojská kultura na Krétě

- **2. tis. př. n. l. – 14. stol. př. n. l.**
- **Knossos** – město s paláci a důmyslně řešenými stavbami připomínajícími labyrint
- kult býka
- vyspělé řemeslo (keramika, šperky) a obchod
- ostrovní říše se silným loďstvem
- příčiny zániku nejasné (zemětřesení nebo útok mořských národů)

Obrázek č. 3

Knóssos

Obrázek č. 4

Mykénská kultura

- **1600 – 1000 př. n. l.**
- **pozdně helladská kultura**
- **Mykény – mocenské centrum říše**
- šachtové hroby, kopulové hrobky
- paláce na vyvýšených místech
- kanalizace, vodovody, domy s koupelnami
- keramika, bronzové zbraně (podoba s Krétou)
- kultura pravděpodobně vyvrácena příchodem nových řeckých kmenů Dórů ze severu

Mykény

Obrázek č. 5
Lví brána
v Mykénách

Obrázek č. 6
Agamemnonova
maska

Odkazy:

Použité zdroje: internet

Dostupné pod licencí GNU Free Documentation License na www:

Obrázek č. 1

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 15.9.2012]. Dostupný na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jerusalem_Ugglan_1.jpg>

Obrázek č. 2

CHINA, Crisis. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 15.9.2012]. Dostupný na WWW:
<<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hattusa.liongate.jpg>>

Obrázek č. 3

PIBVL. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 15.9.2012]. Dostupný na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Knossos_r5.jpg>

Obrázek č. 4

LEONARD, G.. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 15.9.2012]. Dostupný na WWW:
<<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:KnossosFrescoRepro06827.jpg>>

Obrázek č. 5

MONNIAUX, David. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 15.9.2012]. Dostupný na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mycenae_lion_gate_dsc06382.jpg>

Obrázek č. 6

LEO 2004. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 15.9.2012]. Dostupný na WWW:
<<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:MaskAgamemnon.png>>